

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 230 9730

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

Številka: 007-44/2023/10

Datum: 22. 9. 2023

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
gp.mvi@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (EVA 2022-3330-0119) – DRUGO DODATNO MNENJE

ZVEZA: vaš dopis št. 0070-75/2023/414, prejet dne 21. 9. 2023 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo drugo dodatno mnenje Informacijskega pooblaščenca (IP) k prejetemu dodatno dopolnjenemu Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – EVA 2022-3330-0119 (predlog zakona), ki med drugim drugače ureja nekatere vidike obdelavo osebnih podatkov s strani osnovnih šol, pri čemer se na vprašanja varstva osebnih podatkov nanašajo zlasti 12., 18., 19., 20., 22., 35., 36., 37. in 38. člen.

IP pozdravlja zlasti dopolnitve 95. in 98. člena, ki zdaj jasneje opredelujeta podatkovne tokove in vloge posameznih upravljavcev ter rok hrambe. V izogib podvajanja ne ponavljamo podrobnejših opozoril (relevantno zlasti za nov 11. odst. 64. člena) glede tega, da mora biti glede na 38. člen Ustave vsaka obdelava osebnih podatkov (v primeru obdelav v javnem sektorju na podlagi zakona vse vsebine iz 2. odst. 6. člena ZVOP-2) primarno opredeljena z zakonom in ne podzakonskim aktom. Podzakonski akt pa lahko opredeljuje le tehnično izvedbene podrobnosti obdelave. Prav tako kljub nekaterim dobrodošlim dopolnitvam predlog zakona (kot tudi pred tem ZOsn) v nekaterih členih še vedno na preveč širok in nejasen način določa namene obdelave (npr. nov 3. odst. 65. člena, nov 1. odst. 97. člena in nov 1. odst. 97.a člena).

Dodatno IP ugotavlja, da se **v 6. odst. novega 97.a člena ZOsn ponovno na nesistemski način vzpostavlja nova izjema glede omogočanja dostopa do informacij javnega značaja**, s tem ko se določa, da: *»Podatki in analize podatkov iz evidence učencev iz desetega odstavka 95. člena tega zakona, ki bi lahko razkrili identiteto učencev ali šol, niso informacije javnega značaja.«*. Predlagatelj te izjeme ni obrazložil, zato ni jasno, zakaj je takšna določba potrebna. IP ponovno opozarja, da v tem delu ne vidi potrebe po urejanju dodatnih izjem glede prostega dostopa do informacij javnega značaja poleg izjem določenih v Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ). Po mnenju IP je ta izjema že v ustreznem in potrebnem obsegu opredeljene v ZDIJZ, in sicer v 3. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, kadar gre za varovane osebne podatke in v 11. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, kadar gre za podatek iz dokumenta, ki je bil sestavljen v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo organov. To potrjuje tudi sodna praksa s tega področja. Predlagamo, da se rešitev, če je to res nujno in po oceni predlagatelja v posebnih primerih res utemeljeno, išče v okviru sistemskega zakona (to pa ne more pomeniti kar avtomatične nejavnosti vseh podatkov in analiz). Zato predlagamo, da se 6. odstavek novega 97.a člena črta.

V nadaljevanju podajamo nekatere bistvene pripombe oz. predloge k posameznim členom.

K 36. členu

IP izpostavlja, da je deloma namen obdelave osebnih podatkov otrok iz zbirk iz 95. člena s predlagano določbo 97. člena opredeljen še vedno preširoko in ne zadosti zahtevam 6. člena ZVOP-2. Prav tako z vidika načela sorazmernosti zelo verjetno za določene namene (npr. razvoj nacionalnega preverjanja

znanja ter analize podatkov) najbrž zadoščajo bodisi psevdonimizirani bodisi celo anonimizirani osebni podatki.

Predlagano besedilo 97. člena ZOsn naj bi se po novem glasilo:

»97. člen

(namen in uporaba zbirk podatkov in evidenc)

Osebni podatki učencev iz zbirk podatkov iz 95. člena tega zakona se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo in uporabljajo za potrebe obveznega izobraževanja in posredujejo ministrstvu za izvajanje z zakonom določenih nalog in Državnemu izpitnemu centru za izvajanje in razvoj nacionalnega preverjanja znanja ter analize podatkov.

Podatkov in analiz podatkov iz evidence iz desetega odstavka 95. člena tega zakona ni dovoljeno obdelovati, uporabljati in objavljati za namen razvrščanja osnovnih šol.«.

IP predlaga spodnje dopolnitve besedila 1. odst. 97. člena:

»Osebni podatki učencev iz zbirk podatkov iz 95. člena tega zakona se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo in uporabljajo za potrebe obveznega izobraževanja in posredujejo ministrstvu ter Državnemu izpitnemu centru kot določa ta ali drug zakon.«.

K 37. členu

Predlagano besedilo 97.a člena ZOsn naj bi se po novem glasilo:

»97.a člen

(posredovanje in objava podatkov iz zbirk in evidenc)

Državni izpitni center na zahtevo ministra ministrstvu posreduje anonimizirane podatke in anonimizirane analize podatkov iz evidence učencev iz desetega odstavka 95. člena tega zakona z razkrito identiteto osnovnih šol. Podatke ali analize podatkov lahko ministrstvo in Državni izpitni center uporabljata izključno za namene ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v vzgoji in izobraževanju, ministrstvo pa tudi za načrtovanje ukrepov na področju vzgoje in izobraževanja.

Podatke in analize podatkov iz evidenc iz desetega odstavka 95. člena tega zakona za eno ali več šol z razkrito identiteto se ne sme posredovati in objavljati.

Državni izpitni center ne glede na prejšnji odstavek podatke za posamezno osnovno šolo iz evidence iz desetega odstavka 95. člena tega zakona posreduje le tej osnovni šoli.

Državni izpitni center lahko anonimizirane podatke ali anonimizirane analize podatkov iz evidence učencev iz desetega odstavka 95. člena tega zakona posreduje za potrebe in namen znanstvenoraziskovalnega dela.

Državni izpitni center lahko ob izvajanju nacionalnega preverjanja znanja s soglasjem staršev zbira dodatne sistemsko relevantne podatke z vprašalniki za učence, pri čemer za zbiranje soglasij uporabi podatke iz evidence učencev iz desetega odstavka 95. člena tega zakona. Podatki, zbrani z vprašalniki, se po povezavi s podatki iz evidence učencev iz desetega odstavka 95. člena tega zakona obdelujejo v anonimizirani obliki.

Podatki in analize podatkov iz evidence učencev iz desetega odstavka 95. člena tega zakona, ki bi lahko razkrili identiteto učencev ali šol, niso informacije javnega značaja.«.

Kljub dobrodošlim dopolnitvam 97.a člena iz dikcije drugega stavka 1. odst. 97.a člena ni nedvoumno razvidno, da gre za anonimizirane podatke in anonimizirane analize.

Prav tako ni jasno, kot opozarjamo zgoraj, zakaj je predlagatelj ponovno vključil dodatno izjemo ZDIJZ v 6. odst. 97.a člena.

IP zato predlaga črtanje 6. odst. 97.a člena in spodnje dopolnitve besedila 1. odst. 97.a člena:

Državni izpitni center na zahtevo ministra ministrstvu posreduje anonimizirane podatke in anonimizirane analize podatkov iz evidence učencev iz desetega odstavka 95. člena tega zakona z razkriti identiteto osnovnih šol. Te anonimizirane podatke in analize podatkov lahko ministrstvo in Državni izpitni center uporabljata izključno za namene ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v vzgoji in izobraževanju, ministrstvo pa tudi za načrtovanje ukrepov na področju vzgoje in izobraževanja.

Prav tako izpostavljamo, da gre v opisanem primeru deloma najverjetneje za zakonsko urejanje obdelav iz 24. člena ZVOP-2, za katere mora predlagatelj predlogu zakona priložiti oceno učinka v skladu s 35. členom Splošne uredbe. Takšna ocena predlogu zakona ni bila priložena.

Predlagamo, da zakon glede na podane pripombe ustrezno dopolnite.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Pripravila:
Alenka Jerše, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka